

Nakopněte ji. Vysoko a daleko

Kariéra je jako plastelína. Dá se vést vertikálně i horizontálně. Můžeme ji libovolně natahovat, nebo ji splácnout. Vždy ale může svůj tvar zase změnit.

Bohdana Jarošová
redaktorka MF DNES

Předpověď, že po pandemii přibude nezaměstnaných, nevyšla. Firmy teď shánějí každého alespoň trochu schopného zaměstnance. Chtějí kupovat, vyrábět, prodávat. Hledají dělníky, obchodníky, lidi do administrativy i manažery, kteří tuto situaci ustojí. Je příležitost vyjednávat o platech, podmínkách... a také promýšlet svoji kariéru.

Není to jen otázka pro čerstvé absolventy. Svoji pracovní dráhu můžeme pošoufnout zcela jiným směrem i uprostřed produktivního věku. Příběhů, kdy se z učitelky stala ajťáčka nebo z ekonomů truhlář, není kolem nás zase tak málo. Ale na každý takový příběh připadají desítky dalších váhavců, kteří si zkrátka na změnu práce netroufou. Stávající zaměstnání je už tolik nemotivuje, ale jít do neznáma?

„Důležité je nezůstat stát na místě, odhodlat se k prvnímu kroku, i když to třeba zatím jen zkusím a nejméně si jist, čím přesně se chci žít. Není podstatné, kdy člověk dojde k rozhodnutí, co vlastně přesně chce v životě dělat. Ale jakmile se odhodlá a začne se věnovat danému oboru nebo profesi, otevírají se mu další nové možnosti,“ je přesvědčený Jan Klusoň z platformy Welcome to the Jungle.

Jak strčit nohu do dveří úplně jiného oboru?

Odborníci doporučují zkoušet různé kurzy, stáže nebo online přednášky o tématech, která člověka zajímají. „Určitě pomáhá nejdříve zjistit, co by vás bavilo. Ne nutně na vše je pak potřeba kurz. Často se dají zužitkovat koníčky, pokud v nich byl člověk dobrý. Bavilo vás po večerech psát a máte kreativní mysl? Můžete začít jako copywriter i bez kurzu. Bavilo vás focení a jste v tom dobrý? Tak můžete být fotografem,“ vysvětluje Klusoň.

Změna nemusí otřást hned celým vaším dosavadním životem. Mnohdy stačí zajít na personální oddělení firmy, ve které pracujete, a zjistit, jaké jiné možnosti práce nabízí takzvané v domě. „Pokud mám po-

Foto: Shutterstock

cit stagnace a pracuji ve společnosti, která má více možností pracovního uplatnění, je nejlepší promluvit s někým z HR. Firmy si svých zaměstnanců většinou váží a snaží se jim raději nabídnout východisko než o ně přijít,“ říká Vojtěch Kostihla, mluvčí Metrostavu.

Expertem na věčné časy

Když se řekne kariéra, většina lidí si představí strmý postup vzhůru. Jenomže ono se dá postupovat také vodorovně a přitom být stejně úspěšný. Svoji životní dráhu můžeme vést jak horizontálně, tak vertikálně směrem.

„Horizontální kariéru si můžeme jednoduše představit tak, že jdeme stále ve stejné ‚rovině‘. Nemáme zájem nikoho řídit a stoupat po pomyslném kariérním žebříčku. Tato kariéra je vhodná pro takzvané experty, kteří nemají ambice někam růst, ale chtějí se zdokonalovat v nějaké konkrétní činnosti. Jako odborníka si můžeme představit špičkového chirurga, například experta na operaci šedého zákalu,“ říká Dagmar Matějková, HR konzultantka a majitelka poradenské společnosti Matri-

Horizontální dráha

Můžeme si ji představit jako kariéru paní účetní, která nemá ambice stát se hlavní účetní. Začne u zadávání faktur, pak je už začíná účtovat, poté je schopná provádět složitější operace, ale pořád nemá žádné ambice někoho řídit, protože jí baví právě ta technická stránka věcí. Ten detail, to, že se s nikým nechce dohadovat, nemá zájem nikomu zadávat práci, pak to kontrolovat, řešit spory nebo konflikty. „Takový člověk je ve svém životě, pokud může řešit nějaký technický 'špek', jak zaučují třeba nějakou specifickou fakturu,“ říká HR konzultantka Dagmar Matějková.

carria Chamomilla. Jeden z příkladů nabízí Pavlína Janíková z technologické společnosti Ness Czech. „Možnosti kariérního růstu jsou pro naše zaměstnance prakticky neomezené. Pokud se například členka HR týmu rozhodne vzdělat se v oblasti IT, může se přihlásit na školení Základy SQL a pak ve svém rozvoji dále pokračovat a přejít na IT pozi-

Vertikální kariéra

je pro toho, kdo takřikajíc chce růst. Měl by to být člověk, který chce řídit, mít zodpovědnost, má ambice něco budovat, nebojí se jít do rizika, umí komunikovat, vyjednávat, chápat věci v souvislostech a nedívat se jen na nějaký nepodstatný detail. „Takový člověk by měl myslet strategicky, měl by mít přehled, jak se řídí firma, znát finance, obchod, výrobu, personalistiku, nákup, logistiku, informační technologie, ale není potřeba právě být tím expertem. Na to tam má tu paní účetní,“ vysvětluje mentorka Dagmar Matějková.

ci,“ říká viceprezidentka pro HR a marketing.

Vodorovnou pracovní pouť lze naplnit jak v malé firmě, tak v korporátu. Záleží, ve které životní etapě zrovna jste. „Pro horizontální kariéru bych doporučil začít v malé firmě nebo začínajícím startupu - člověk sedí na vícero židlích najednou a má díky tomu širší přehled. Poz-

ději je pro něj snazší pracovat v roli manažera, protože má široký záběr znalostí,“ míní Jan Klusoň.

Když vás ani po letech kariéra směrem nahoru nezláká, je čas změnit zaměstnavatele. „Pokud člověk nemá ambice vést lidi, tak na tom není nic špatného a může se stát uznávaným odborníkem na danou problematiku. Tímto směrem je lepší vykročit v nějaké korporaci, kde je více lidí, a každý se tak může specializovat do hloubky na svoji problematiku. Zároveň na začátku většinou díky nastaveným procesům dostane hlubší a kvalitnější školení,“ poznamenává Klusoň.

Cesta ke hvězdám (a zase zpět)

Vertikální kariéra je naopak ta, když máme ambice, a měli bychom k tomu mít i schopnosti a dovednosti, stoupat vzhůru. „Kupříkladu jsem specialista ve financích a chci se stát finančním ředitelem, chci se starat o tým, řídit a rozhodovat. Dneska se tomu říká: chci se stát lídrem,“ vysvětluje Dagmar Matějková. Takové kariéře se nejlépe daří v korporátní oblasti. Obvykle takto nastavení lidé častěji střídají za-

městnavatele, protože pro ně není tak důležitý obor činnosti jako dovednosti v řízení a strategii.

„Moje rada pro kariérní postup je jednoduchá - aktivně se zajímat o to, jak věci kolem mě fungují, a nebát se ptát. Vědět vždy alespoň o trochu víc, než je nutné, jít malinko za hranice toho, co se ode mě očekává, a získávat nové kompetence, i za cenu určitého diskomfortu,“ nabádá Iveta Chválová, ředitelka podnikových služeb SAP Services.

Nicméně není dobré přepálit začátek, vše má svůj vývoj. „I takový člověk musí někde začít, postupně a trpělivě se bude vypracovávat, učit se, inspirovat se od ostatních. Rychlokašky v byznysu velmi rychle vyletí do oblak, ale stejně tak rychle padají dolů,“ říká Matějková.

Ne každé zaškrbnutí je ale nutné hodnotit „palcem dolů“. V pořádku mohou být i takzvané kariérní downgrades. To znamená, že kariéra sice jede po vertikále, ale směrem dolů. „Někdy je to samozřejmě nechtěná volba, například sesadili mě z pozice šéfa, ale u mnoha lidí to je volba vědomá - často ovlivněná aktuální životní situací. Zdravotním stavem nebo rodinou, kdy už například nechcete mít tolik přesčasů a raději se věnujete dětem, nebo máte vedle práce svůj vlastní projekt, ve kterém se realizujete, nabízí možnosti koučka Petra Drahoňovská z Czechitas.

Kariérní pelmel

Naprostá většina pracovních drah ale neběží ani svisle nahoru, ani rovně po horizontu. Jsou lidé, kterým v kariéře nesedí koncept nálepky jedné profese. „Najdeme kariéry paralelní, to znamená, že mají dvě profesní cesty, které nechtějí nijak propojovat. Nebo je to dokonce zastřešující mix kariér, který se nakonec spojí do jedné profese, o které jsme na začátku naší profesní dráhy třeba ani nevěděli, že existuje,“ poznamenává koučka.

A nebo se naopak neposunujeme v pracovní oblasti vůbec - ani nahoru, ani dolů, ani do stran... „I to je v pořádku, pokud je to něčí vědomá volba, ne všichni musíme mít dynamickou kariéru a úspěšně prodaný startup do 30 let. Pro někoho je prostor pro sebenaplnění třeba rodina či jeho hobby,“ doplňuje Petra Drahoňovská z Czechitas.

Seriál Cesta ke kariéře

30. 9. Do výšky, či na horizont?

7. 10. Korporát versus malá firma
14. 10. Jak vymyslet vlastní kariéru
21. 10. Lidé, kteří kariéru změnili

INZERCE

Aktuální nabídky práce na **jobDNES.cz**

IT - vývoj aplikací a systémů

FRONTEND DEVELOPER, i REMOTE (až 80.000 Kč)

SKALA/JAVA VÝVOJÁŘ (až 110.000Kč), i REMOTE

PHP DEVELOPER (až 40. - 80.000 Kč), i REMOTE

DevOps/PROGRAMÁTOR (60-80.000 Kč)

JS/ANGULAR DEVELOPER (až 75 000 Kč)

Více na www.jobdnes.cz

Gastronomie, pohostinství, cest. ruch, ubytování

Číšník / Servírka

KUČAŘ / SOUS CHEF

HR SPECIALISTA | VZDĚLÁVÁNÍ

ABSOLVENTI STAVEBNÍCH OBORŮ POZOR! LÉTO KONČÍ!

TECHNICKÝ DOZOR NA CESTÁCH !

Více na www.jobdnes.cz

Školství, výuka, vzdělávání, sport

Učitel/ka na 1. stupni základní školy

Lektor/ka anglického jazyka - předškolní programy

*LEKTOR/KA PRIMÁRNÍ PREVENCE - Nové Město na Moravě - zkrácený úvazek

*Pedagog, pedagožka volného času

Vychovatel v dětském domově se školou

Více na www.jobdnes.cz

Řemesla, výroba

OPERÁTOR OBSLUHY JEDNODUCHÉHO STROJE 22-24.000 Kč

MONTÁŽNÍ DĚLNÍK

OPERÁTOR VÝROBY 29. - 34.000 Kč

CNCČKAŘ JIHLAVA (28-35.000 Kč)

MISTR VE VÝROBĚ (35 - 45.000 Kč)

Více na www.jobdnes.cz